

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

» ENAKOPRAVNOST «

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Pol raznašalca v Clevelandu, za celo leto	\$5.50	
za 6 mesecev	\$3.00; za 3 mesece	\$1.50
Pol pošti v Clevelandu, v Kanadi in Mexici, za celo leto	\$6.00	
za 6 mesecev	\$3.25; za 3 mesece	\$2.00
Za Zedinjene države, za celo leto	\$4.50	
za 6 mesecev	\$2.50; za 3 mesece	\$1.50
Za Evropo, Južne Amerike in druge inozemske države:		
za celo leto	\$8.00; za 6 mesecev	\$4.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

IZREDNA VAŽNOST LETOŠNJIH VOLITEV

Pregled oddanih glasov pri primarnih volitvah je dokazal obžalovanja vredno dejstvo, da 33 odstotkov registriranih slovenskih volilcev ni volilo. Slovenci smo seveda enodušno vsi za Lauschetovo zmago, toda s takim pasivnim zadržanjem mu ne bomo pripomogli do nje. Mi sicer vemo, da te pasivnosti ni pripisati zlobi ali nevoščljivosti, pač pa naši veliki malomarnosti, češ: "Kaj bom hodil volit? Lausche bo tudi brez mene zmagal; saj bo drugih volilcev dovolj."

Tako naziranje je silno pogrešno in naravnost usodno. Z Lauschetom stoji za nas Slovence vse preveč na kocki, da bi si smeli dovoljevati tako zanikrno malomarnost. Ako je zmagal pri primarnih volitvah, ni s tem rečeno, da mu je tudi pri glavnih volitvah zmaga zagotovljena. Republikanci in njim prijazni interesi bodo napeli v zadnjem trenutku vse sile, da spravijo svojega kandidata v urad, zato moramo tudi mi napeti vse svoje sile, za zagotovimo zmago sodniku Lauschetu. To bomo pa zagotovili samo, ako bomo šli VSI NA VOLIŠČE, kjer bomo vsi oddali znaj svoje glasove!

Kakor rečeno, je bilo ugotovljeno, da 33 odstotkov registriranih slovenskih volilcev ni volilo, in to ne morda v okrajih in vrdah, kjer žive raztresene slovenske družine, temveč tudi v vrdah, kjer so naši ljudje kompaktno naseljeni. Dalje je bilo ugotovljenih mnogo slučajev, kjer je v rodbinah po četvero ali pet državljani ali državljank z volilno pravico, pa je šel morda komaj eden na volišče! Glejmo, da se pri glavnih volitvah ne ponove ti neodpustni grehi!

Zdaj imamo priliko, izvoliti ne samo našega, temveč tudi poštenega in iskrenega tu rojenega Slovenca v najvišji mestni urad, na čelo mestne administracije, katera prilika se bo težko še kdaj nudila, prav gotovo pa nikoli več, če bi bil naš sedanji kandidat poražen. Zato vas še enkrat opozarjamo, vse in vsakega posebej: vsi na volišče! Skrajno važno je, da bo oddan Lauschetu vsak slovenski glas, zakaj samo v tem slučaju smemo računati na njegovo zmago. Malomarnost, brezbriznost in lenoba niso na mestu ob času, ko stojita na kocki naš ugled in naša politična bodočnost v tem velikem ameriškem kozmopolitskem mestu.

O ogromni važnosti našega sedanjega volilnega udeleževanja bomo tudi jutri razpravljali, do tedaj pa imejmo vsi samo eno važnost pred očmi: Pri glavnih volitvah naj ne manjka nobenega slovenskega državljana v volilni koči!

KAKŠNA LOGIKA JE TO?

"Ameriška Domovina" objavlja serijo umestnih članov pod naslovom: "Da se ne pozabi..." V teh člankih je v kronološkem redu nanizano nezaslišano trpljenje onega dela našega naroda, ki se nahaja že skoro četrto stoletja pod fašistično peto.

Prav je, da kliče "A. D." našim ljudem v spomin trpljenje naših ljudi pod fašizmom, da se lopovščine satanskega fašizma ne pozabijo. Še večje in zaslužnejše delo pa bo "A. D." storila, če bo na te lopovščine opozorila tudi tiste svoje somišljenike, ki so nedavno priromali iz nesrečne domovine ter zdaj tukaj pripovedujejo, da "Italijani niso tako kruti kakor Nemci." Torej Italijani, ki so naše ljudi pogladi z njihovih domačij globoke doli v južno Italijo in drugam po svetu, ki so vrgli naš jezik iz šol in cerkva in čisto celo iz najožjih rodbinskih krogov, ki so pljuvali svoje jetične pljunke v usta naših otrok, naj bi bili boljši kot nemški barbari?! — Mi odklanjamo ene kot druge ter odločno zavračamo vsako pranje teh potuh-njenih škakalov, ki jih je sam predsednik Roosevelt označil z imenom, ki jim gre!

V isti številki "A. D." smo čitali še drug uredniški članek: "Ako zmaga Hitler, Slovenije ne bo več," s katerim se prav tako v polni meri strinjamo. V tem članku, s katerim se na vsak način urednik "A. D." strinja, sicer ga ne bi priobčil na uredniškem mestu, pravi ogorčeno: "Še ved-

UREDNIKOVA POŠTA

SPET MISLI OB PLETENJU

Kako gre kaj s pletenjem, rojakinje? No, sodeč po nekaterih dopisih naših žensk, gre stvar dobro naprej. Tukaj, v New Yorku, se sedaj dobi volna za pletenje pri American Friends of Yugoslavia, 8 W. 40th Str., New York City. Ko sem bila zadnjič tam po opravlku, mi je Mary Vidošič naložila precejšen kupček volne za Mrs. Leo Zakrajšek, h kateri sem bila spet namenjena po opravlku, o katerem spregovorim malo pozneje. Po pravici si bo katera mislila, da pri opravlkih in po-tih semtertja ne more biti kaj prida časa za pletenje pri meni sami. Ne dovolj, ker nekaj večerov vzamejo razne seje, sestanki ali kaj sličnega, potem pa mi še tu in tam pravijo; kaj le ti kaj napiši, ki znaš dobro skupaj spraviti. Seveda je treba tudi malo skrbeti za moža, dom, itd., ker vsak ima poleg vsega tudi kaj svojih lastnih brig, dela in opravkov. Pa vseen sem skoro dokončala moj prvi delež: štiri oprsnike (sweaters), za enega gre kredit Mrs. Goričarjevi, ki je takoj, ko je videla, da pletem, vprašala za volno in mi tako pomagala pri tem po-

trebnem delu. Ona je pač prišla pred nedolgo iz zasužnjene in trpeče Jugoslavije ter ve prav bo prišla našim siromakom-jetnikom in vsem prav vse, karkoli moremo prispevati v omiljenje njih strašnega trpljenja.

Opozoriti moram naše rojake in rojakinje v New Yorku in okolici, da se nekam hitro bliža 30. november, dan velike proslave Združenih slovenskih društev. Tega datuma nikar pozabiti! Strniti moramo vse naše skupne sile, da bomo lahko rekli, da smo Slovenci v New Yorku storili svojo dolžnost, ko je klicala na pomoč krvaveča in pod okrutno peto nacizma in fašizma umirajoča domovina. Program za ta dan bo nekaj posebnega, kajti prepevali nam bodo naši slovenski zbori, solisti, in imeli bomo priliko slišati in videti skupen nastop vseh teh zborov na odru. To bo pač nekaj lepega in izrednega. Skupni moški zbor bo nastopil s tamburaši, ki bodo tudi sodelovali pri skupnem programu. Nastopili bodo tudi drugi godbeniki. Mali Johnnie Grill bo nastopil z deklamacijo v slo-

DELO ODBORA ZDRUŽENIH JUGOSLOVANSKIH DRUŠTEV V NEW YORKU

Naši javnosti naj bo sporočeno, da se je na seji Združenih slovenskih, srbskih in hrvatskih društev v New Yorku, katera se je vršila dne 21. oktobra, t. l., sklenilo, da se v našem tisku redno objavi kratek izveš-ppek potoke in zaključkov teh sej, da bo tako naša javnost stalno obveščena o našem delu.

Odbor združenih jugoslovanskih društev je bil zasnovan na skupni seji, dne 7. oktobra, t. l., katere se je udeležilo po pet predstavnikov združenih slovenskih, srbskih in hrvatskih društev v New Yorku. Na naslednji seji, dne 14. oktobra, je bil izvoljen izvršni odbor petih članov, in sicer so bili izvoljeni sledeči člani: Predsednik, brat Fr. Kerže; podpredsednik, Mihajlo Bulatović in Harry Justice; tajnik, Srdja Prica; blagajnik, Leo Bačić.

Na seji 14. oktobra je bilo tudi sklenjeno, da se skliče shod, kateri se je tudi obdržal dne 19. oktobra, t. l., v Transport Halli, v New Yorku. Poročilo o tem shodu je bilo podano na seji 21. oktobra in se glasi, da je bilo okrog 400 udeležencev in govorniki so bili sledeči: Dr. Joseph Goričar, Milan Biljčević, Mihajlo Bulatović, Srdja Prica, Harry M. Justice, Peter Vukčević, Anton Gerlach in dr. Victor Šarenkov. Predsedoval je brat Frank Kerže.

Prostovoljni prispevki (kolokta) na shodu so znašali \$283.00. Stroški so bili sledeči: Dvorana \$25; tiskanje letakov (4000) \$17.34; poština (pošiljanje letakov posameznikom) \$35.84; telegrami poslani s shoda, \$3.35; razni stroški \$6.00.

V blagajni je ostalo \$185.06.

Na seji je bilo sklenjeno, da se od preostanka pošlje \$50 organizaciji U. S. O. (United Service Organization), kot dar new-yorških Jugoslovancov ameriškim vojakom; \$50 se nakaže Centralnemu jugoslovanskemu pomožnemu odboru v Chicagu. Ostalih \$95 se obdrži v blagajni za nadaljnje delovanje organizacije.

Sprejet je bil tudi zaključek, da se sestavi program, ki naj bo v obliki proglasa, kateri bo razposlan našim jugoslovanskim organizacijam po Ameriki.

V to svrhu se je zbralo odbor treh članov, kateri imajo nalogo sestaviti ta program ter istega predložiti prihodnji seji. V pogledu nadaljnjih priredb je bilo zaključeno, da se koncem meseca januarja, 1942, priredi velik jugoslovanski festival ali proslava, pri kateri naj bi sodelovala vsa jugoslovanska kulturna društva in skupine, kakor tudi posamezni kulturni delavci iz New Yorka in okolice.

Na seji se je razpravljalo glede Vseslovanskega kongresa, kateri se ima vršiti koncem meseca novembra v Pittsburghu, Pa.

Sklenjeno je bilo, da se reši vprašanje glede imenovanja delegata na ta kongres na prihodnji seji, ki se bo vršila v sredo, 5. novembra t. l. Udeležite se.

Pred zaključkom se je bilo prisotnim naznanjeno, da je bil v Jugoslaviji po fašistih ubit brat našega tajnika, profesor Ognjen Prica. Predsednik Kerže je pozval člane, da vstanejo in s tem počaste spomin pokojnika.

Za Odbor Združenih jugoslovanskih društev v New Yorku, tajnik, Srdja Prica.

venščini, in nemara nas bodejo trije mali harmonikarji s čim lepim presenetili. Povabljeni so tudi dobri govorniki, o katerih pa kaj več pozneje. Kot že veste se bo slavnost vršila v Arlington Halli, na osmi ulici, v New Yorku. Vstopnice se bodo prodajale vnaprej in apelira se na Slovence tod okrog, da pridno sežejo po njih. Tudi naprošamo vse one, ki imajo lastne narodne noše, da se udeležijo proslave v narodnih nošah. To mora biti pristen slovenski dan med nami, kajti gre se za izraz našega narodnega in bratskega ter sestr-skega velikodušja napram domovini, ki je danes vsa oškropljena s krvjo in solzami. Pomagati bratu in trpljenju ni sovini-zem, ni pretirano narodnjaštvo, ni emocionalnost in sentimentalnost, ampak humanitarna dolžnost vsakega, ki čuti, kakor je čutil naš veliki pesnik, Gregor-čič, ko je zapeel:

Za vse je svet dovolj bogat, in srečni vsi bi bili, ko kruh delil bi z bratom brat s prav srčnimi čutili!

Pred časom smo apelirali na naše primorske rojake širom de-že, da se združijo v svrhu osvobodjenja naše ožje domovine, ki že nad desetletji ječi pod peto fašizma, ki je naše nekoč zado-voljno in gospodarsko precej do-bro situirano ljudstvo upropa-stil, ugonobil, usuznjil ter raz-gnal na vse strani. Ta razumen, inteligenčen in priden del slo-venskega naroda polagoma iz-gineva pod prisilnim potužje-vanjem mladega naraščaja, ka-terega se vedoma poriva v temo ignorance in skoroda splošne nevednosti s tem, da se našemu človeku ne da prilike do prave šolske in višje izobrazbe, da mu je docela odvzeta pravica do rabe materinsčine v šolah in v javnem življenju, in pa z zati-ranjem vsega slovenskega. Naše kulturne vrednote, cvetoča gos-podarska podvzetja in ustanove, vse je šlo, vse je pograbil naše zemlje in sadov naših pri-dnih rok lačen tujec. Z visokimi davki in drugimi zahtevami, ki jih je fašistična vlada namenoma na-prtila našemu kmetu, so izpod-rinili neštete tisoče naših ljudi, da so na njih zemlje potem na-selili "lastovce" iz južne Italije. In še jim ni dovolj, zakaj Nemec jim je dal novo idejo in sedaj delajo načrte, da prisilno izse-lijo nekaj desetisoč naših ljudi kam na Hrvaško ali v Srbijo. Tako so poročila iz domovine, in ko slovenski narod v domovi-ni doživlja svojo krvavo Golgo-to pod nacizmom, potiskajo no-vo trnjevo krono na že tako in tolikrat okrvavljeno glavo naše-ga nesrečnega primorskega člo-veka. Če se ne bomo zavedli, dragi rojaki, in se združili, kot se družijo drugi pod okriljem ameriške svobode in demokraci-je, tedaj bomo nemara doživeli čas, ko bomo lahko potožili z unrlim mladim kraškim pesni-kom, Srečkom Novoseolom, ki je z bolestojo zrl kako nam:

"udarilo v desno je krilo, pa omahnilo je in se zlomilo, pa se še levo je uklonilo — tisočkrat tisoč, še več nas je bilo."

(Daj se na 3. str.)

Važna seja

Odbor 23rd Ward Citizens Committee to elect Lausche Mayor, sklicuje važno sejo, katera se bo vršila v sredo 29. oktobra ob 8. uri zvečer, v navad-nih prostorih, to je na St. Clair Ave. in 68. cesti. Na to sejo so vabljeni vsi oni, ki so tako ener-gično pomagali do sedaj, še po-sebno naše slovenske žene. Na vas se apelira, da izvršite še zadnjo in najpomembnejšo na-logo, akoravno ne najhušo. Tu-

di na one državljane v 23 vardi, ki imajo priliko priskočiti in po-magati, da se izvrši, kar se da napraviti.

Škoda bi bila, da bi se toliko truda vrglo v prazen nič, pa mo-goče iz male malomarnosti, ka-tera se danes da še popraviti. Pojdimo na delo, na dan volitev pahlitimo do naših ljudi v 23. vardi tudi to pot od hiše do hiše, nagovarjamo državljane naj po-hitijo na volišče ako mogoče zgodaj, ako pa ne morejo zgo-daj, pa naj se nanje apelira, da zagotovo volijo, kadar jim čas dopušča.

Sodelavce v tovarnah in pro-dajalnah in kjerkoli je zaposlen naš slovenski narod, naj se na-govarja do volitev, povejmo so-trpinom dobrice, katere nam lahko doprinese izvolitev Fran-ka Lauscheta za župana mesta Clevelanda.

Vas vabi in pozdravlja, za odbor,

Joseph Okorn, tajnik.

Predavanje slepca, ki je izprevidel

Cleveland, Ohio. — "Jugoslo-vanski univerzitetni klub", kjer je včlanjena naša tu rojena pro-fesionalna mladina, prireja od časa do časa znanstvena preda-vanja za svoje člane in prijate-lje.

V sredo 29. t. m. se bo vršilo tako predavanje v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Predavatelj to pot bo G. Campbell, ki bo govoril o svojih lastnih doživljajih in vtisih, ko je zagledal prvič luč sveta, ko je bil star že 18 let.

Da, bil je slep do 18. leta sta-rosti. Moderna kirurgija mu je pomagala, da danes vidi ter pre-dava ljudem o svojih vtisih in izrednih doživljajev.

Vstopnina je prosta in klub vabi vse, da se udeležijo tega zanimivega predavanja. Preda-vanje se vrši v sobi št. 1, ob 8. uri zvečer. Pridite!

H. A. Lah, R. N.

Na tisoče Slovencev je bilo pregnanih v Srbijo. Kako se po-čutijo? Pesnik Askera je pove-dal to v pesmi:

Kako je to hudo, če vrže sovražnik te čez rojstni prag? Če moraš zapustiti svoje strehe na tuje dalje siromak!

Siromaki so, potrebujejo po-moč. Posetite opereto CIGAN-BARON! Ves preostanek gre v blagajno Jugoslovanskega po-možnega odbora v Ameriki.

FOR DEFENSE

ŠKRAI

RADO MURNIK: Ženini naše Koprnela

DRUGI ZENIN!

Zalibog moram že zopet go-voriti žalostno vlogo preganjane dolžnosti! Kadar se zgodi kaj nas kaj neprijetnega, zmagam sem kriva jaz!

Ko se je skesal prekršaj, ni-nin gospod Migea, se je v na-oci odpeljal z brzovlakom v li-ne kraje na Lavrico po svo-jeve nevesto. Potem je ostala na Koprnela sama na čestilu na penzionirana nevesta v polu-Tako pravi stric Nande, ki je kar ve.

Papa je rekel, da je naš gos-poda Migea, čeprav je bil malo prekršaj, se je na Kopr-neli. Zadovoljna naj bi bila li. Veliko! Papa se je pritožil, ko ga stane Koprnela, ker se omoži. Zato se je na vse mo-žnosti trudila, da bi dobila novega na.

Zdaj moram opisati, kako ho-dila naša Koprnela. Ženina, vit. Preden je šla lovit, si je umila obraz, roke in vrat, lom, da bi prijetno dišala, pa si je postregla nohte, da ji je zdelo krotkejša. Potlej je na-bele čevljičke. Tako se je strašno visokih petah vseh večkrat ponosno guncala in te do Zvezde in zopet nazaj, tudi drugod po mestu in Tivoli ter kazala svojo lepoto. Na cesti se je držala priprano na smeh, da bi se videli v lepem zobje, ki pa niso vsi v ka-varnu, v kino in na kmetu, pa nikjer ni mogla iztrgati be-nega ženina, ker so bili vsi obse-den od drugih kmetov. Zato je rekla mama: "Ti si ni-či! Treba je vendar še kaj za riti!"

Papa je rekel, naj gre Kopr-nela za tipkarico ali pa za go-stanto kam na kmetu, kjer se jo še vsega dosti. Saj toliko se zna, da bi gnala gospoda, pa ne bo dobil. Ga bom na-pamže na izprehod. Tam se še niso vsi moški zasedeli.

Nato je rekla mama: "To to: Ne! Veš kaj? Tisto bo manjšo sobo lahko oddamo za oženjenemu gospodu. Vse to, pa ne bo dobil. Ga bom na-pamže na izprehod. Tam se še niso vsi moški zasedeli."

Novi ženini je Čeh in je civilist kakor gospod Migea, čisto drugačen. Gospod Čeh Sokol in tako močan, da bi naša Koprnela štoparano nesla. Rožnik ali pa še dalje. Čeh je vesel človek, ne pa tak, kakor naša Koprnela. Čekajna tutka kakor gospod Migea, ki je Koprnelo tako žalos- no gledal, kakor bi grizel žlico.

(Nadaljevanje)

UREDNIKOVA POŠTA

SPET MISLI OB PLETENJU

(Dalje s 2. strani)

Ce se zanimamo, Primorci, da se po naselbinah ustanovijo primorske skupine ali klubi, tedaj pricnete s tem delom, da bode mo zdruzeni imeli besedo, ki se bo smela slišati, ko bo prišel čas preurejevanja Evrope. In ako se komu zdi nerodno pisati po informacije in slično na uradni naslov, ki je bil označen v apelu in želeli je, da se resno opremo dela in gremo z idejo naprej. Italijani delajo neumorno na tem, da Slovenci in drugi Jugoslovani ostanejo pod Italijo ter da se ne bi kršile meje zadržane Italiji po zadnji svetovni vojni.

Dne 19. oktobra je sklical odbor zedinjenih slovenskih, srbskih in hrvatskih društev protestni shod, ki se je vršil v Transport Halli v New Yorku. Odziv je bil dober, če se upoštevava, da je bil shod sklican na hitro. Med govorniki je bil tudi znan Dr. Goričar, ki je prispel iz Jugoslavije pred nekaj dnevno meseci. Mož, ki je že v lepih letih, ki jim pravimo začetek starosti, je po duhu čil in pazno opazoval občinstvo je v podrebnosti pripovedoval o svojih izkušnjah v Jugoslaviji, tako kot napada na Jugoslavijo, kakor o tem kako je neumorno deloval, da bi se Jugoslavija priateljsko zvezala z Rusijo. Delal je to na lastne stroške, ker je prepričan, da Slovani morajo priti skupaj, ako hočejo napraviti konec neprestanemu ogrožanju in uničevanju ter razbijanju slovenskih ljudstev. V Moskvi je bil leta 1939

in 1940, in rekel je, da je bil sprejet tako lepo in bratsko, da tega nikdar ne pozabi. Ali v Jugoslaviji so se bali prijateljstva z Rusijo vsi tisti, je dejal, ki so si polnili žepe na račun ljudstva. Tistim so bili Rusi lopovi, ki bi Jugoslavijo oropali, itd. Vse njegovo prizadevanje je bilo bob ob steno in ko je Rusija končno bila priznana, je pa bilo že precej pozno. Tudi je bila ruska delegacija sprejeta hladno po vladnih organih in ljudstvu ni bilo dovoljeno, da pozdravi brate Ruse, ki so prinesli Jugoslaviji v ponudbo prijateljstvo. Policija je tolkala po vsakem, ki bi bil hotel blizu, da pozdravi delegacijo. Se mnogo zanimivega je povedal v tem smislu Dr. Goričar, in priporočljivo bi bilo, da slovenski javnosti poda še kaj iz svojih izkušenj tamkaj. Rojaki v večjih naselbinah naj bi mu aranžirali predavanja, zakaj Dr. Goričar je bogat na izkušnjah, ker bil je še avstrijski diplomat, in spisal je knjigo, s katero je izval zase smrtno obsodbo (v odsotnosti) v stari Avstriji, svetovno javnost pa je seznanil s skritimi notranjimi načrti in naklepi starega avstrijskega in nemškega cesarstva. Spisal je tudi načrt za federativno slovensko državo, in ko je bil v Moskvi in dal Rusom v pregled to delo, je opazil, da so stvar prestavili v Ruščino. Ideja Leva Tolstoja, da se zavzame stara panslavistična ideja združenja slovenskih narodov pod okriljem Rusije, ter da se Slovani udružijo v federativni slovenski državi, ki bo nudila slednji narodnosti popolno avtonomijo, je torej bila podana Rusom po Slovincu, Dr. Goričarju, in oni se očividno z njo strinjajo.

Koliko naših Slovencev je bilo pregnanih iz domovine? Danes ti sanja o svoji rodni grudi, kakor pravi pesnik Cvetko Golcar:

Kam si se skrila mi, o domovina? V sanjah zagrinja te črna zavesa, zvezde polnočne mi kaže tujina, ti si bolj daleč kot Bog in nebesa.

Tudi tem bomo morali pomagati, ako smo jim bratje in sestre. Kupite vstopnico za opereto CIGAN-BARON. Ves dobiček gre v pomoč nesrečnejšem v domovini.

ljudi v svarilo drugim, ki bi se držnili dvigniti proti tiranu in zaslužnjevalcu. . . . Zda so mu ubili brata. Ubili so jih še mnogo, mnogo, in polagoma bodo prihajale do nas in med nas te težke vesti, ki zarežejo v srce in vzbujajo klic po osveti, željo po močnem skupnem delovanju za osvobođenje naše nesrečne domovine in za združenje Slovanov. "Slava mu!" "Slava ji!" Kot mogočna solnčna luč bodo sijale te besede nad našimi junaki mučenicami, ki padajo v neizprosni borbi med svobodo in suženjstvom, in ki raje poginejo, kot bi se podali uslužnjevalcu. Te žrtve, bratje in sestre, ne smejo pasti zastonj. . . .

V pondeljek, 27. oktobra se bo pričela osemnajsta razstava imenovana, Women's National Exposition of Arts and Industries. Razstava bo trajala do vključitvi prvi november, in sicer v Grand Central Palace, 1480 Lexington Avenue, New York City. Na tej razstavi je bil letos ponujen prostor vsem po fašizmu in nacizmu zavojevanim deželam, in seveda je bila povabljen na sodelovanje tudi Jugoslavija. Razstavljene bodo razne umetnine troimenega naroda, posebno stvari kot čipke, vezene in slično. Tam pripra-

viljena in prodana za dobrobit naših vojnih ujetnikov bodo tudi nekatera narodna jedila, takaka, ki se zde najbolj popularna med nami. Slovence smo se odločili za našo slavno potico. Naš jugoslovanski dan na razstavi bo prvi november in priporočati je našim rojakom in rojakinjam, da posetijo to zanimivo razstavo na ta dan.

Vstopnina k celi razstavi je no za pomoč našim vojnim ujetnikom, zato, če vam je ponudena vstopnica k tej razstavi, nabavite si jo. Vstopnina pri vhodu bo istotako petdeset centov.

Neki rojak se je v dopisu v Prosveti malce porogal Primorski Slovenki, ker je izrazila ogorčenje nad početjem nemške soldateske v domovini. Pravi, da je res strašno kar se počenja nad našimi ljudmi, toda duhovnik pravijo, da je vse to božja volja in pa, da je bog tole preklicano ljubezen ustvaril tako, da ni zoprna kot na primer zofobol, itd. Skrajno otročje klevetanje spričo zločinov, ki jih vrše nad našimi nedolžnimi dekleti in ženami fašisti in naciji. Zakaj pa se je človek, kot tak, boril skozi vso svojo zgodovino, če ne za vzpostavitev zakona

rednote posameznika? Naciji so ta zakon cinčno poteptali in nad slovanskimi ljudstvi izvajajo anarhijo, kakršne ne pozna zgodovina, zanikajoč ljudem vsako pravico in ponižujoč jih na sužnje, ki ne smejo niti misliti na kakšno osebno pravico, ampak so predmet krutega sadizma nemške okupacijske soldateske. Vsa v teh resnih časih bodimo resni možje in žene in ne smesimo se s plehkimi šalami na račun neizrečenega trpljenja našega ljudstva v domovini. . . . Spominjam se živo, kot da je bilo včeraj, kako težak in žalosten vtis je napravil name fakt, da so se mnogi rojaki smejali, če smo jim po vojni priseljenci povedali kakšno skušnjo iz našega prestanega trpljenja v času vojne. Zdelo se je tako prostasko včasih, in tako naivno bedasto, da je vzbudilo v človeku mržnjo do vseh teh belega kruha in mesa sitih ljudi. Tako se spominam tudi, da sem sama komaj ušla strašni usodi, kakršna danes doleta cvet naših deklet v domovini. Cela tolpa Lahvo je padla na voz, na katerem smo se peljale tri ženske in en mlad fant. Jaz sem bila najmlajša in potegnila sem ro-

čico z voza ter udrihala po njih, da so vpili in kleli. Končno sem zlomila na glavi enega lep roč dežnika, ki je bil poročni dar moje matere. Rešil nas pa je nazadnje konj, ki se je splašil in planil preko divjih bestij, ki so ga hotele udržati, naprej po cesti. Ali se čudite, da sovražim Lahe? Da simpatiziram z našimi dekleti in ženami, ki so izpostavljene tej najstrašnejši usodi, ki more doleteti žensko!

Primorska Slovenka.

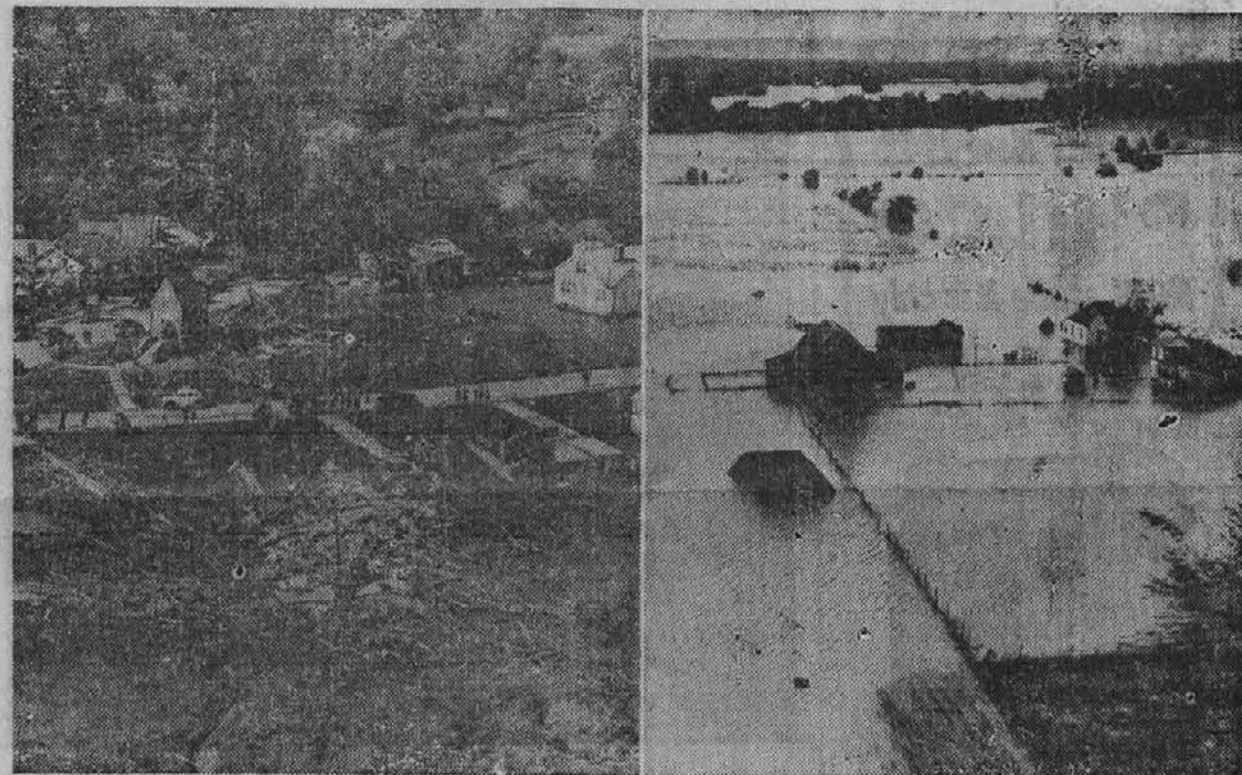
V Waukeganu, Ill., je pred dnevi umrl Lovrenc Mušič, star 48 let in doma iz Blatne Brezovice pri Vrhniki. V Ameriki je bil 21 let in zapuščal tu ženo, tri sine, tri hčere, brata in sestro.

Kako je zdaj v domovini? Menda prav tako, kot je zapisal nekoč poet Oton Zupančič:

Na naše okno črna ptica sela, čez okno vse peroti je razpela — ne vidimo več sonca niti zvezd. Da, pomoči bodo potrebovali

ti nesrečneži. Pripravimo se! Pomagajte! Kupite vstopnico za opereto CIGAN-BARON. Ves dobiček gre v blagajno slovenske sekcije Jugoslovanskega pomožnega odbora v Ameriki.

Viharji in povodnji na jugozapadu

Slika, ki je bila posneta z letala, prikazuje pokrajine v Kansasu, ki so bile prizadete po viharju in poplavi. Na desni je slika poplavljenih farm.

Vojaške vaje ameriške armade

Na sliki vidimo razne prizore z vojaških vaj ameriške armade, ki so se vršile v bližini Camdena, S. C.

by BILL ERWIN

DEFEND THE HOME FRONT

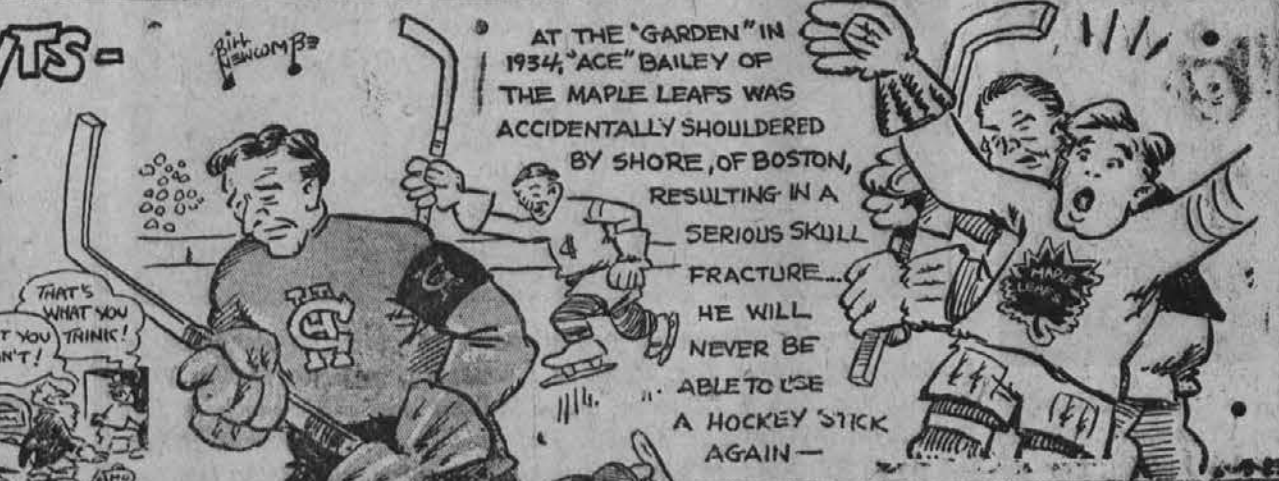
COMMUNITY FUND

23RD CAMPAIGN FOR 100 AGENCIES

HEROES OF SPORTS

HOCKEY ACCIDENTS-

AT SEATTLE, THE 1920 STANLEY CUP SERIES WAS BEING PLAYED. JOE HALL, ONE OF THE ALL TIME GREAT MEN OF HOCKEY HAD BEEN STRICKEN WITH PNEUMONIA—DOCTORS ADVISED HIM TO STAY IN BED AS HE WAS IN A CRITICAL CONDITION. BEING A FIGHTER, THE PLEADING OF FRIENDS WAS ALL IN VAIN AND HE WENT IN AND PLAYED GREAT HOCKEY—BUT A FEW DAYS AFTER THE SERIES WAS OVER THE NAME OF JOE HALL WAS GONE BUT NOT FORGOTTEN—

YOU GIRLS WHO SUFFER Distress From MONTHLY FEMALE WEAKNESS

AND NEED TO BUILD UP RED BLOOD!

TAKE HEED if you have all or any one of these symptoms: do you suffer headache, cramps, backache, nervousness, weakness, crankiness, distress of "irregularities," periods of the blues, a bloated feeling—due to functional monthly disturbances? Then start at once—try Lydia Pinkham's Compound Tablets (with added iron). Pinkham's Tablets are famous for relieving monthly pain and distress. Thousands of girls and women report

remarkable benefits! Taken regularly—they help build up resistance against such annoying symptoms. Lydia Pinkham's Compound Tablets are also especially helpful in building up red blood and thus aid in promoting more strength and energy. Follow label directions. WORTH TRYING!

Most "MIDDLE-AGE" Women

38-52 Years Suffer Distress At This Time!

If this period in a woman's life makes you cranky, restless, nervous, irritable, tired, blue at times, suffer weakness, dizziness, hot flashes, distress of "irregularities"—Start at once—try Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound. It's one medicine you can buy today made especially for women—it helps relieve distress due to this functional disturbance. Lydia Pinkham's Compound has helped hundreds of thousands of women

to go smiling thru trying "middle age." Taken regularly—Lydia Pinkham's Compound helps build up resistance to such annoying symptoms that may betray your age faster than anything. Also very effective for younger women to relieve monthly cramps. Follow label directions. WORTH TRYING!

NO! NO!

There is NO extra charge for Vitamin A in Smith Brothers Cough Drops. These delicious drops still cost only 5¢. (Black or Menthol) Smith Bros. Cough Drops are the only drops containing VITAMIN A Vitamin A (Carotene) raises the resistance of mucous membranes of nose and throat to cold infections, when lack of resistance is due to Vitamin A deficiency.

TRADE MARK

KOLIKO STORITE ZA CANKARJEV GLASNIK?

Ce ste res napredni, pokažite to tudi z dejanjem. Cankarjev glasnik je napredna delavska kulturna revija za leposlovje in pouk. Priporočite svojemu prijatelju ali znanecu, da si jo naroči. Za obstoj in napredek izobraževalnega časopisa je potrebno sodelovanje vseh, ki so za napredek! Cankarjev glasnik potrebuje zastopnikov, posebno še izven Clevelanda. Priglasite se! Pišite upravnistvu, ki bo radi volje dalo vsa pojasnila. Naslov: 6411 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Naročilna nakaznica na Cankarjev Glasnik

IME: _____
NASLOV: _____
Zastopnik: _____
Plačal \$ _____ c Dne _____ 19 _____

